

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Pramukovej a členiek senátu JUDr. Jany Zemaníkovej a Mgr. Ľubomíry Kúdelovej v právnej veci žalobcu: **O.**, zastúpeného advokátom J., proti žalovanému: **G.**, zastúpeného advokátskou kanceláriou Š., **o zaplatenie 70 945 eur (2 137 289 Sk) s príslušenstvom**, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 21. júna 2013 č. k. 19Cb/72/2001-555 v spojení s uznesením z 05. decembra 2013 č. k. 19Cb/72/2001-608, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 21. júna 2013 č. k. 19Cb/72/2001-555 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Košiciach z 05. decembra 2013 č. k. 19Cb/72/2001-608 **p o t v r d z u j e.**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom z 21. júna 2013 č. k. 19Cb/72/2001-555 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 70 945 eur. O trovách konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca sa svojím návrhom domáhal zaplata sumy 2 137 289 Sk – 70 945 eur. Uplatnený nárok odôvodnil tým, že dňa 11. 04. 2000 uzavrel zmluvu o postúpení pohľadávok so S., ktorou mu boli postúpené pohľadávky zo zmluvy o zmenečnom úvere č. 1998/203 z 23. 09. 1998. Na základe tejto zmluvy bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 100 000 000 Sk, ktorý mal splatiť v termíne splatnosti zmenky, t. j. 26. 10. 1998, ktorú vystavil žalovaný v prospech S. vo výške nominálnej hodnoty eskontovanej zmenky, t. j. 100 000 000 Sk.

Súd na základe vykonaného dokazovania zistil, že právny predchodca žalobcu S. poskytol žalovanému na základe vlastnej zmenky žalovaného a zmluvy o zmenečnom úvere č. 1998/203 zo dňa 23. 09. 1998 zmenečný úver v nominálnej hodnote zmenky 100 000 000 Sk pri úrokovej sadzbe 25 % p. a. po zrážke eskontných úrokov za 32 dní 2 222 222,22 Sk vo výške 97 777 777 Sk, ktoré banka pripísala žalovanému na jeho účet dňa 24. 09. 1998.

Podľa čl. II ods. 6 písm. b) zmluvy č. 1998/203, ak výstavca zmenky v deň jej splatnosti neuhradí nominálnu hodnotu zmenky S. je oprávnená zvýšiť úrokovú sadzbu zo sumy nezaplátenej nominálnej hodnoty zmenky o 10 % p. a.

Žalovaný v deň splatnosti zmenky čiastočne zaplatil, resp. banka zinkasovala z jeho účtu 46 936 250 Sk a nezaplátaná zostala suma 53 063 750 Sk. S. listom č. 30-311-9/3-99 zo dňa 01. 03. 1999 odstúpila od zmluvy o zmenečnom úvere č. 1998/203 v súlade s čl. II ods. 6 písm. d) dňom 01. 03. 1999 a žiadala žalovaného, aby dlžnú sumu 53 063 750 Sk

(nezaplatená nominálna hodnota zmenky), 2 837 436,63 Sk (sankčné úroky 35 % z nezaplatenej nominálnej hodnoty zmenky) spolu 55 901 186,63 Sk uhradil do 11. 03. 1999.

Na návrh S. z 02. 03. 1999 Krajský súd v Bratislave vydal zmenkový platobný rozkaz sp. zn. 37Zm/412/1999, ktorým zaviazal žalovaných solidárne zaplatiť žalobcovi istinu 50 000 000 Sk so 6 % úrokom od 26. 01. 1999 do zaplatenia, zmenkovú odmenu 166 667 Sk a trovy konania 500 000 Sk. Na návrh S. zo dňa 26. 03. 1999 Krajský súd v Bratislave vydal zmenkový platobný rozkaz sp. zn. 37Zm/419/1999, ktorým zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 53 063 750 Sk so 6 % úrokom od 05. 01. 1999 do zaplatenia, zmenkovú odmenu 176 879 Sk a 500 000 Sk trovy konania. Rozsudkom súd obidva zmenkové platobné rozkazy ponechal v platnosti, pretože námietky žalovaného neboli dôvodné.

S. zmluvou o postúpení pohľadávok č. 412/2000 zo dňa 11. 04. 2000 a jej špecifikácie postúpila spoločnosti O. pohľadávku voči žalovanému na základe ZPR 37Zm/412/1999 – 50 000 000 Sk istina, 500 000 Sk súdny poplatok, 166 667 Sk zmenková odmena, 3 683 333,33 Sk so 6 % úrokom od 26. 01. 1999 do 11. 04. 2000, spolu 54 350 000,33 Sk a 1 288 194,44 Sk – 26,5 % (32,5 – 6) úroky na základe zmluvy č. 1998/219 zo dňa 21. 10. 1998 od 25. 01. 1999 do 01. 03. 1999. Na základe ZPR 37Zm/419/1999 – 53 063 750 Sk istina, 500 000 Sk súdny poplatok, 176 879 Sk zmenková odmena, 4 085 908,75 Sk so 6 % úrokom od 05. 01. 1999 do 11. 04. 2000, spolu 57 826 537,75 Sk a 2 137 287,93 Sk – 29 % (35 – 6) úroky od 10. 01. 1999 do 01. 03. 1999 na základe zmluvy č. 1998/203 zo dňa 23. 09. 1998.

Predmetom sporu je úrok vo výške 2 137 289,93 Sk vyplývajúci zo zmluvy č. 1998/203 a súvisiaci so zmenkovým platobným rozkazom 37Zm/419/1999.

Žalovaný vo svojom vyjadrení uviedol, že účastníci zmlúv o zmenečnom úvere uzatváraním zmlúv o zmenečnom úvere mali v úmysle predĺžiť (odložiť) splatnosť predtým poskytnutého nesplateného úveru. Podmienkou poskytnutia zmenečného úveru však bolo vyrovnanie všetkých záväzkov vyplývajúcich z predchádzajúcej zmluvy, teda nešlo o predlžovanie splatnosti predtým poskytnutého úveru.

V zmluvách o zmenečnom úvere je v záverečných ustanoveniach bod 5 v znení: „Táto zmluva nadobúda platnosť dňom jej podpisu zmluvnými stranami a účinnosť vyrovnaním všetkých záväzkov vyplývajúcich zo zmluvy o zmenečnom úvere predchádzajúcej“ (v danom prípade č. 1998/184 z 19. 08. 1998). Na základe tohto ustanovenia žalovaný považoval účinnosť zmluvy č. 1998/203 za nepreukázanú a spornú, nevie jednoznačne uviesť, či splnil svoje záväzky zo zmluvy č. 1998/184.

Z citovaného ustanovenia zmluvy gramatickým a logickým výkladom možno ustáliť, že aj keď je zmluva podpísaná a nedôjde k vyrovnaniu záväzkov z predchádzajúcej zmluvy, nemusí úver banka poskytnúť a tým, že úver bol poskytnutý banka potvrdila, že záväzky vyplývajúce z predchádzajúcej zmluvy boli splnené.

Podľa čl. II bod 6 písm. b/ zmluvy č. 1998/203, ak výstavca zmenky v deň splatnosti zmenky neuhradí nominálnu hodnotu zmenky a nepožiada o jej prolongáciu alebo o vystavenie novej zmenky, je veriteľ oprávnený zvýšiť úrokovú sadzbu o 10 %.

Námietku žalovaného, že toto ustanovenie je neurčité, nezrozumiteľné, a preto neplatné považoval súd za nedôvodnú.

V zmluve o zmenečnom úvere č. 1998/203 v čl. II ods. 2 bol dohodnutý úrok zmenečného úveru vo výške 25 % ročne. V zmysle čl. II bod 6 písm. b/ zmluvy je S. oprávnená zvýšiť úrokovú sadzbu o 10 %, t. j. na 35 % ročne.

Žalovaný namietal neurčitost' zmluvy o postúpení pohľadávok, minimálne časti týkajúcej sa pohľadávky 2 137 289,93 Sk. Túto námietku žalovaného súd považoval za nedôvodnú. V zmluve o postúpení pohľadávok a jej doplnení postupca špecifikoval postupovanú pohľadávku. V zmluve o postúpení pohľadávok je uvedené, že sa jedná o pohľadávku na základe ZPR 37Zm/419/1999, a to istinu vo výške 53 063 750 Sk, súdny poplatok 500 000 Sk, zmenkovú odmenu 176 879 Sk so 6 % úrokom od 05. 01. 1999 do 11. 04. 2000 vo výške 4 085 908,75 Sk a suma 2 137 289,93 Sk predstavujúca 29 % (35-6) úrok od 10. 01. 1999 do 01. 03. 1999 na základe zmluvy č. 1998/203 zo dňa 23. 09. 1998. Suma 2 137 289,93 Sk je príslušenstvom pohľadávky vo výške 53 063 750 Sk, ktorá bola

postúpená a ide o sankčný úrok dohodnutý v zmluve od 10. 01. 1999 do odstúpenia od zmluvy 01. 03. 1999. Takáto špecifikácia postúpenej pohľadávky je dostatočne určitá a spĺňa náležitosti právneho úkonu podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Rozdiel vo vyčíslení úroku v odstúpení od zmluvy a oznámení o postúpení pohľadávky nespôsobuje neplatnosť právneho úkonu pre neurčitosť. Úver bol zabezpečený vlastnou zmenkou žalovaného na základe čoho S. uplatnila právo zo zmenky a uplatnený úrok vo výške 6 % odpočítala od úroku uplatneného na základe zmluvy o zmenečnom úvere. Uplatnený úrok je od omeškania žalovaného s vrátením poskytnutých finančných prostriedkov, na čo vzniklo banke právo na základe zmluvy.

K námietke žalovaného ohľadom výšky úroku súd prvého stupňa uviedol, že z prehľadu priemerných úrokových mier z úverov obchodných bánk za rok 1998 vyplýva, že banky v októbri 1998, kedy bola zmluva o zmenečnom úvere uzatvorená poskytovali úvery za úroky vo výške 23,48 %. Dohodnutý úrok preto nemožno považovať za neprimeraný a v rozpore s dobrými mravmi. Ani dohodnutý zvýšený (sankčný úrok) o 10 % pre prípad nevrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov v dohodnutom termíne nemožno považovať za neprimeraný. Ani označenie dohodnutého zvýšeného úroku v prípade nesplnenia záväzku v dohodnutom termíne ako sankčný úrok nemožno považovať za neurčitý a nezrozumiteľný a nespôsobuje neplatnosť takej dohody medzi zmluvnými stranami. Ide o dohodu účastníkov zmluvného vzťahu o zvýšení dohodnutej úrokovej sadzby o 10 % pre prípad nezaplatenia pohľadávky v dohodnutom termíne a použitie slovného výrazu sankčný úrok namiesto úrok z omeškania nespôsobuje neplatnosť právneho úkonu, zmluvným stranám bol jasný úmysel takejto dohody.

Vzhľadom na uvedené mal súd prvého stupňa za preukázané, že žalobcom uplatnený nárok je dôvodný. Žalobca má právo na uplatnené úroky, preto žalobe vyhovel a zaviazal žalovaného na zaplatenie uplatnenej sumy.

Súd uviedol vo svojom rozhodnutí, že o trovách konania rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku podľa § 151 ods. 3 O. s. p.

Opravným uznesením z 05. 12. 2013 č. k. 19Cb/72/2001-608 Krajský súd v Košiciach rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 21. 06. 2013 č. k. 19Cb/72/2001-555 opravil v úvodnej časti tak, že správne označenie žalovaného je G. Opravné uznesenie súd vydal podľa ust. § 164 O. s. p. vzhľadom na zrejmu nesprávnosť v označení sídla žalovaného v rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 21. 06. 2013 č. k. 19Cb/72/2001-555.

Proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach v zákonnej lehote podal odvolanie žalovaný podaním zo dňa 07. 08. 2013. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach podľa ust. § 221 ods. 1 písm. a/ O. s. p. zrušil a konanie v súlade s ust. § 104 ods. 1 O. s. p. zastavil alebo aby podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f/ a h/ O. s. p. rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, resp., aby napadnutý rozsudok podľa ust. § 220 O. s. p. zmenil a žalobu v celom rozsahu zamietol.

Žalovaný odôvodnil odvolanie poukazom na ust. § 205 ods. 2 písm. a/ O. s. p. – v konaní na súde prvého stupňa došlo k vade uvedenej v ust. § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p. – žalovanému sa odňala možnosť konať pred súdom a podľa ust. § 205 ods. 2 písm. c/ O. s. p. – súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Podľa žalovaného v konaní na súde prvého stupňa došlo k vade uvedenej v ust. § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p., keďže žalovanému sa postupom súdu prvého stupňa odňala možnosť konať pred súdom. Žalovaný namietal najmä nedostatky týkajúce sa odôvodnenia napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa. Podľa jeho názoru súd prvého stupňa neuviedol v rozsudku, z ktorých dôkazov pri rozhodnutí vychádzal a z akého dôvodu neboli vykonané žalovaným navrhnuté dôkazy (napr. výsluchy svedkov, ktoré žalovaný navrhol vykonať ako dôkaz v odpore proti žalobe zo dňa 18. 10. 2000). Nevysporiadal sa tiež s argumentmi žalovaného uvedenými v jeho podaniach zo dňa 29. 03. 2012 a 27. 05. 2013. Súd prvého stupňa sa nevysporiadal tiež so závažným argumentom žalovaného, že aj keby sa preukázala účinnosť zmluvy o úvere, žalobca sa v tomto konaní domáhal zaplata pohľadávky, ktorá nikdy nevznikla, a teda neexistujúcej pohľadávky. Súd tiež používa výrazy, ktoré sú neurčité a z ktorých nie je možné jednoznačne určiť na aké konkrétne dôkazy odkazuje a z ktorých dôkazov súd pri posudzovaní veci vychádzal. Súd prvého stupňa v odôvodnení rozsudku námietku žalovaného uvedenú v odpore k neurčitosti zmluvy o postúpení pohľadávok označil za nedôvodnú. Toto svoje posúdenie však odôvodnil

najmä odvolaním sa na „doplňenia“ zmluvy o postúpení pohľadávok, ktorých existenciu žalovaný spochybnil ako aj odvolaním sa na neexistujúce ustanovenie zmluvy o postúpení pohľadávok, na ktoré žalovaný v konaní poukazoval. Rovnako nie je jasný výpočet žalovanej sumy 2 137 289 Sk (70 945 eur). Výpočet požadovaných úrokov z omeškania podľa žalovaného nezodpovedá žalovanej sume. Žalobca požaduje o 29 277,94 Sk (972 eur) viac. Uvedené nedostatky odôvodnenia rozsudku sú podľa názoru žalovaného v evidentnom rozpore s ústavným právom na spravodlivý proces a zakladajú odvolací dôvod podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p. – odňatie možnosti konať pred súdom a podľa ust. § 205 ods. 2 písm. c/ O. s. p. – súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav vecí, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností.

Ďalším dôvodom odvolania podľa žalovaného je dôvod podľa ust. § 205 ods. 2 písm. c/ O. s. p. – súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav vecí, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a podľa ust. § 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p. – rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia vecí. Ak by odvolací súd dospel k záveru, že napadnutý rozsudok najmä nedostatky jeho odôvodnenia nezakladajú odvolací dôvod podľa ust. § 205 ods. 2 písm. a/ O. s. p., t. j., že v konaní na súde prvého stupňa nedošlo k vade uvedenej v ust. § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p. a žalovanému nebola odňatá možnosť konať pred súdom, žalovaný sa domnieva, že súd prvého stupňa rovnako neúplne zistil skutkový stav vecí, pretože nevykonal dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia vecí. Súd prvého stupňa podľa názoru žalovaného rozhodol o otázke nadobudnutia účinnosti zmluvy o úvere bez vykonania akýchkoľvek dôkazov len na základe svojej úvahy, ktorú nazval „gramatickým a logickým výkladom“. Žalovaný je tiež toho názoru, že súd prvého stupňa namietanú platnosť zmluvy o úvere nesprávne právne posúdil, pričom v tejto otázke takisto nedostatočne zistil skutkový stav. Ani za použitia zákonných výkladových pravidiel nie je možné jednoznačne zistiť aký bol obsah dojednania čl. II bod 6 písm. b) zmluvy o úvere, t. j. správa S. zvýšiť úrokovú sadzbu zo sumy nezaplatennej nominálnej hodnoty zmenky o 10 % p. a. Z tohto dôvodu žalovaný považuje zmluvu o úvere minimálnej v tejto časti v zmysle ust. § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka za neplatnú pre neurčitosť.

Žalovaný ako ďalší dôvod odvolania uviedol odkaz na ust. § 205 ods. 2 písm. a/ O. s. p. – v konaní na súde prvého stupňa došlo k vade uvedenej v ust. § 221 ods. 1 písm. a/ O. s. p. – rozhodlo sa vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov.

Na danú právnu vec sa vzťahuje vzhľadom na to, že v predmetnej veci bol návrh na začatie konania podaný dňa 30. 05. 2000 zákon č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom v znení neskorších predpisov. Podľa ust. § 37 zákona o MPS je právomoc slovenských súdov vo všeobecnosti daná, ak osoba, proti ktorej smeruje návrh (žaloba) má na území Slovenskej republiky bydlisko alebo sídlo a ak ide o majetkové práva, ak tu má majetok. Žalovaný je z dôvodu cezhraničného zlúčenia s pôvodným žalovaným (V.) univerzálnym právnym nástupcom pôvodného žalovaného so sídlom na C., a to od nadobudnutia účinnosti cezhraničného zlúčenia dňa 13. 03. 2009.

Novelou č. 388/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, bol do ust. § 48 zákona o MPS s účinnosťou od 01. 01. 2012 doplnený druhý odsek, podľa ktorého súd preskúma právomoc skôr ako začne konať o veci samej na základe skutočností, ktoré existujú v čase podania návrhu. Ak dôjde následne k zmene týchto skutočností, právomoc súdu zostáva zachovaná. V čase začatia tohto súdneho konania mal žalovaný sídlo v Slovenskej republike, avšak v priebehu konania sa zmenilo sídlo žalovaného na sídlo na C. Procesnými podmienkami na strane súdu sú predovšetkým právomoc a príslušnosť. Absencia právomoci predstavuje neodstrániteľnú vadu konania a má vždy za následok zastavenie konania. Keďže sa skutkový stav vzhľadom na právne nástupníctvo spoločnosti G. ako žalovaného zmenil, súd mal svoju právomoc ako základnú procesnú podmienku konania skúmať a prípadne prehodnotiť v každom štádiu konania. Súd prvého stupňa mal posudzovať splnenie podmienok právomoci slovenských súdov podľa okolností, ktoré boli aktuálne v čase jeho rozhodovania.

Ak by nedošlo k zmene právnej úpravy ust. § 48 ods. 2 zákona o MPS boli by súde povinné posudzovať splnenie podmienky právomoci slovenských súdov kedykoľvek počas konania a museli by toto konanie z dôvodu nedostatku právomoci slovenských súdov zastaviť. Do ust. § 48 zákona o MPS bol s účinnosťou od 01. 01. 2012 doplnený druhý odsek,

podľa ktorého súd preskúma právomoc skôr ako začne konať o veci samej na základe skutočností, ktoré existujú v čase podania návrhu. Ak dôjde následne k zmene týchto skutočností, právomoc súdu zostáva zachovaná (tzv. perpetuatio fori). K uvedenému ustanoveniu však nie je žiadne prechodné ustanovenie, ktoré by určovalo, či sa dané ustanovenie vzťahuje na konania začaté až po nadobudnutí účinnosti tejto právnej normy. Žalovaný sa domnieva, že na toto súdne konanie sa právna úprava ust. § 48 ods. 2 zákona o MPS nepoužije a preto nezostáva s poukazom na čl. 37 zákona o MPS v spojení s ust. § 103 O. s. p. právomoc slovenských súdov konať a rozhodnúť v tejto právnej veci založená, t. j. právomoc súdov Slovenskej republiky túto vec prejednať zanikla. Z uvedených dôvodov žalovaný žiadal, aby odvolací súd pre nedostatok právomoci v súlade s ust. § 104 ods. 1 O. s. p. konanie zastavil.

Žalobca sa vyjadril k odvolaniu žalovaného podaním zo dňa 02. 09. 2013. Toto podanie bolo doručené právnomu zástupcovi žalovaného dňa 28. 02. 2014.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že ide len o tendenčne uvedené odvolacie dôvody v snahe spochybníť materiálnu stránku zisteného skutkového stavu ako aj procesný stav konania. Popiera, že by žalovanému súd odňal možnosť konať pred súdom. Žalovaný bol v priebehu celého konania zastúpený advokátom, ktorý sa zúčastňoval všetkých konaní. Mal možnosť predkladať návrhy, zaujímať stanoviská a podávať vyjadrenia k prebiehajúcemu konaniu. Všetky písomnosti a doklady mu boli doručované. Súd vo veci vykonal rozsiahle dokazovanie a správne a úplne zistil skutkový a právny stav. Súd prvého stupňa sa správne vysporiadal s účinnosťou zmluvy o úvere č. 1998/203, s námietkou určitosti a zrozumiteľnosti čl. II ods. 6 písm. b) tejto zmluvy, s platnosťou zmluvy o postúpení pohľadávok č. 412/2000 zo dňa 11. 04. 2000, špecifikáciou postúpenej pohľadávky i s výškou nároku, ktorý si žalobca uplatnil samotnou žalobou. Podľa názoru žalovaného súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav, vec správne právne posúdil a správne rozhodol. V prípade nevykonania dôkazov, ktoré boli navrhnuté ešte v roku 2000 v snahe zbrzdiť predmetné konanie, vyvolať nehospodárnosť konania, resp. nemožnosť rozhodnutia vo veci, ktorú nakoniec žalovaný spôsobil neustálou zmenou a postupovaním pohľadávok na ďalšie zahraničné subjekty, sám preukázal zámer vyvolať v predmetnom konaní prieťahy, nehospodárnosť a prekážky, pre ktoré by súd rozhodovať nemohol, resp. takúto možnosť mu minimálne časovo oddialil.

Žalobca navrhol, aby odvolací súd podľa § 219 ods. 1 O. s. p. rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) prejednal odvolanie žalovaného podľa § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania v zmysle § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

Žalovaný v odvolaní uplatnil odvolací dôvod podľa ust. § 205 ods. 2 písm. a/ O. s. p. – v konaní na súde prvého stupňa došlo k vade uvedenej v ust. § 221 ods. 1 písm. e/ O. s. p. – žalovanému sa odňala možnosť konať pred súdom a v ust. § 221 ods. 1 písm. a/ O. s. p. – rozhodlo sa vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. c/ O. s. p. – súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a odvolací dôvod podľa ust. § 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p. – rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ani jeden z tvrdených odvolacích dôvodov nie je v prejednávanej veci daný.

Žalovaný v odvolaní namietal, že napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa nie je odôvodnené v súlade s ust. § 157 ods. 2 O. s. p., čím došlo k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie a účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Uviedol, že povinnosť riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada i so špecifickými námietkami účastníka.

Podľa § 157 ods. 2 O. s. p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z toho aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa napadnuté rozhodnutie odôvodnil v súlade s ust. § 157 ods. 2 O. s. p. a v súlade s požiadavkou preskúmateľnosti a zrozumiteľnosti. Súd prvého stupňa dal v napadnutom rozhodnutí odpoveď na všetky podstatné námietky nastolené účastníkmi konania. Súd nie je povinný sa v odôvodnení rozhodnutia zaoberať všetkými skutočnosťami tvrdými účastníkmi konania. Rozhodnutie súdu nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale musí spĺňať parametre zákonného rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O. s. p.) a účastníkovi musí dať odpoveď na zásadné otázky a námietky spochybňujúce závery ním namietaného rozhodnutia závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Súd prvého stupňa jasne a zrozumiteľne dal odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

Z obsahu spisu vyplýva, že predmetom sporu je nárok žalobcu na zaplatenie sumy 70 945 eur (2 137 289 Sk), ktorá žalobcovi vznikla na základe zmluvy o postúpení pohľadávok č. 412/2000 uzatvorená podľa § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka medzi S. (postupca) a žalobcom (postupník), a to v súlade s čl. 1 predmet zmluvy, podľa ktorej postupca postúpil postupníkovi svoje pohľadávky voči spoločnosti V. v celkovej výške 59 963 827,68 Sk, a to pohľadávku vo výške 57 826 537,75 Sk na základe rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 37Zm/412/1999 zo dňa 17. 01. 2000 a pohľadávku vo výške 2 137 289,93 Sk na základe zmluvy o zmenečnom úvere č. 1998/203 zo dňa 26. 10. 1998. S. poskytla právnemu predchodcovi žalovaného (V.) zmenečný úver na základe vlastnej zmenky s doložkou „bez protestu“ 100 000 000 Sk (nominálna hodnota zmenky) znížený o dohodnutý 25 % úrok (úroková zrážka 2 222 222,22 Sk). Zmenečný úver po zrážke úrokov

predstavoval sumu 97 777 777,78 Sk a táto suma bola pripísaná právnenému predchodcovi žalovaného na jeho účet dňa 24. 09. 1998.

Podľa čl. II bod 6 písm. b) zmluvy o zmenečnom úvere č. 1998/203, ak výstavca zmenky v deň splatnosti zmenky neuhradí nominálnu hodnotu zmenky a nepožiadala o prolongáciu alebo o vystavenie novej zmenky, resp. S. prolongáciu nepovolila, S. je oprávnená zvýšiť úrokovú sadzbu zo zmluvy nezaplatennej nominálnej hodnoty zmenky o 10 % p. a. S. je oprávnená tiež jednostranne odstúpiť celkom alebo v časti od tejto zmluvy a vymáhať svoju pohľadávku súdnou cestou (čl. 2 bod 6 písm. d) uvedenej zmluvy). Dôkazom o doposiaľ uvedených skutočnostiach sú zmluva o postúpení pohľadávok č. 412/2000 a zmluva o zmenečnom úvere č. 1998/203. V deň splatnosti zmenky žalovaný nezaplatil S. celú zmenkovú sumu a nevrátil peňažné prostriedky poskytnuté na základe zmluvy o úvere riadne a včas (túto skutočnosť žalovaný v tomto súdnom konaní ani nespochybňoval). Z tohto dôvodu S. listom ev. č. 30-311-9/3-99 zo dňa 01. 03. 1999 adresovanom žalovanému a doručenom spoločnosti V. oznamovala žalovanému uplatnenie práva podľa čl. 2 bod 6 písm. b) zmluvy o úvere a zároveň odstúpenie od tejto zmluvy ku dňu 01. 03. 1999. S. v odstúpení od zmluvy vyčíslila výšku pohľadávok voči žalovanému, ktoré vyplývali zo zmluvy o úvere. Dňa 11. 04. 2000 uzavreli S. ako postupca a žalobca ako postupník zmluvu o postúpení pohľadávok č. 412/2000, na základe ktorej žalobca nadobudol pohľadávku, ktorú si aj uplatnil v tomto konaní. V zmysle čl. 5 bod 1 zmluvy o postúpení pohľadávok táto nadobudla platnosť a účinnosť dňom 11. 04. 2000. Týmto dňom sa žalobca stal veriteľom predmetných pohľadávok voči žalovanému. Listom ev. č. 30-579-13/4-2000 zo dňa 12. 04. 1999, ktorý bol adresovaný právnenému predchodcovi žalovaného a doručený spoločnosti V. oznámila žalovanému postúpenie pohľadávok, ktoré mala voči právnenému predchodcovi žalovaného na základe zmluvy o úvere. S. listom zo dňa 28. 04. 2000 označenom ako oznámenie – špecifikácia, špecifikovala pohľadávky, ktoré postúpila žalobcovi zmluvou o postúpení pohľadávok.

Podľa ust. § 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému.

S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené (§ 524 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

Podľa § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo dohode s dlžníkom.

Postúpenie pohľadávky je povinný postupca bez zbytočného odkladu oznámiť dlžníkovi. Dokiaľ postúpenie pohľadávky nie je oznámené dlžníkovi alebo dokiaľ postupník postúpenie pohľadávky dlžníkovi nepreukáže, zbaví sa dlžník záväzku plnením postupcovi (§ 526 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Ak postúpenie pohľadávky oznámi dlžníkovi postupca, nie je dlžník oprávnený sa dožadovať preukázania zmluvy o postúpení (§ 526 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

Podľa § 529 ods. 1 Občianskeho zákonníka námietky proti pohľadávke, ktoré mohol dlžník uplatniť v čase postúpenia mu zostávajú zachované i po postúpení pohľadávky.

Právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný. Vyplýva to z ust. § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Právny úkon je nezrozumiteľný, ak jeho obsah je vyjadrený tak nejasne, že ani pomocou výkladu v zmysle § 35 ods. 2 a 3 nemožno ustáliť, čo sa ním chcelo vyjadriť.

Právny úkon je neurčitý, keď síce je zrozumiteľne vyjadrený, avšak jeho obsah je nejasný a existujúce vecné nedostatky spočívajúce v neurčitom vyjadrení obsahu nemožno odstrániť ani prostredníctvom interpretačného pravidla vyjadreného v § 35 ods. 2 a 3.

Súd prvého stupňa dal jasnú odpoveď na otázku týkajúcu sa platnosti a účinnosti zmluvy o úvere č. 1998/203 zo dňa 23. 09. 1998. Správanie účastníkov zmluvy po jej podpísaní svedčí o tom, že uvedenú zmluvu považovali za platnú a účinnú, na základe tejto zmluvy došlo k plneniu zo strany S. a k čiastočnému plneniu zo strany výstavcu zmenky a právneho predchodcu žalovaného. Neúčinnosť zmluvy nespochybňoval právny predchodca žalovaného počas trvania zmluvy o zmenečnom úvere, nenamietal účinnosť zmluvy ani

po doručení odstúpenia od zmluvy ani po doručení špecifikácie pohľadávky zo strany S. Túto skutočnosť začal namietat' právny nástupca až v tomto súdnom konaní. Odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením súdu prvého stupňa v otázke, že zmluva o zmenečnom úvere je platná a nadobudla účinnosť 23. 09. 1998.

Odvolací súd sa tiež stotožnil s dostatočným odôvodnením súdu prvého stupňa týkajúci sa platnosti a výkladu čl. 2 bod 6 písm. b) zmluvy o zmenečnom úvere č. 1998/203, ktorý považoval uvedené ustanovenie za platné a námietku týkajúcu sa neurčitosti a nezrozumiteľnosti tohto ustanovenia za nedôvodnú. Výklad a interpretácia tohto ustanovenia zmluvy tak ako ju urobil žalovaný v odvolaní proti napadnutom rozsudku považuje odvolací súd za nesúladne s princípom spravodlivosti a popierajúce zmysel a účel príslušného ustanovenia zmluvy, pričom súd prvého stupňa správne vychádzal z individuálnych a konkrétnych zistení založených na vykonaných dôkazoch a dôkazoch založených v spise.

Pri skúmaní opodstatnenosti výšky nároku žalobcu súd prvého stupňa správne vychádzal zo zmluvy o zmenečnom úvere konkrétne z čl. 1 bod 2, 3 v článku 2 splácanie zmenečného úveru. Zo spisu a z vykonaných dôkazov odvolací súd má za to, že v čase postúpenia pohľadávky S. mala pohľadávku v rozsahu ako postupovala voči právnomu predchodcovi žalovaného, že S. postupovala existujúcu pohľadávku a námietky žalovaného proti výške pohľadávky nie sú dôvodné.

Odvolací súd sa nestotožnil ani s námietkou žalovaného týkajúcej sa neurčitosti zmluvy o postúpení pohľadávok a stotožnil sa s odôvodnením súdu prvého stupňa, na ktoré v tejto časti odkazuje. Pohľadávka dlžníka bola jasne špecifikovaná, išlo o postupiteľnú pohľadávku a postúpenie neodporovalo dohode s dlžníkom.

Vzhľadom na uvedené námietky žalovaného o nedostatku odôvodnenia napadnutého rozhodnutia a tvrdenie, že súd prvého stupňa odňal účastníkom možnosť konať pred súdom nie je dôvodná.

Neúplnosť zistenia skutkového stavu (§ 205 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) je v sporovom konaní odvolacím dôvodom len za predpokladu, že príčinou neúplných skutkových zistení bola okolnosť, že súd nevykonal účastníkom navrhnutý dôkaz (napr. z dôvodu, že ho nepovažoval za pre vec rozhodujúci) spôsobilý preukázať právne významnú skutočnosť. Iba samotná skutočnosť, že súd nevykonal účastníkmi navrhnuté dôkazy, nie je spôsobilým odvolacím dôvodom. Z povahy veci vyplýva, že účastník, ktorý v odvolaní uplatní tento odvolací dôvod musí súčasne označiť dôkaz, ktorý hoci bol navrhovaný, nebol vykonaný a uviesť právne významné skutočnosti, ktoré hoci boli tvrdené, ich súd nezisťoval a vždy musí ísť len o skutočnosti a dôkazy uplatnené už v konaní pred súdom.

Súd prvého stupňa vykonal všetky žalovaným navrhnuté dôkazy, ktoré boli podkladom pre úplné zistenie skutkového stavu. Na pojednávaní dňa 21. 06. 2013, na ktorom bol vyhlásený aj napadnutý rozsudok po poučení podľa § 120 ods. 4 O. s. p. právny zástupca žalobcu uviedol, že nemá ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania. Právny zástupca žalovaného uviedol, že nemá ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania okrem návrhu, ktorý bol uvedený v odpore proti platobnému rozkazu, a to výsluch označených svedkov. Po tomto vyjadrení právneho zástupcu žalovaného súd odôvodnil prečo návrhu na vypočutie svedkov nevyhovet, vyplýva to zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 21. 06. 2013.

Odvolací súd je toho názoru, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku jednoznačne vyplýva, že súd vzal do úvahy iba skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, resp. vyšli najavo a neopomenul žiadnu skutočnosť, ktorá z vykonaných dôkazov vyplynula, resp. vyšla počas konania najavo, jeho skutkové zistenia nie sú založené na chybnom hodnotení dôkazov, nie je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov účastníkov alebo ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska vážnosti, zákonnosti, pravdivosti, eventuálnej vierohodnosti a výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo bolo zistené spôsobom vyplývajúcim z § 132 až 135 O. s. p.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej súd aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, to znamená, že vyvodzuje zo skutkového zistenia aké práva a povinnosti majú účastníci podľa príslušného právneho predpisu a nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O mylnú aplikáciu

právných predpisov ide, ak súd použil iný právny predpis než, ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil, prípadne na daný skutkový stav nesprávne aplikoval (z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne závery o právach a povinnostiach účastníkov konania). Žalovaný v odvolaní namietal, že súd prvého stupňa otázku ustanovenia čl. II bod 6 písm. b) zmluvy o úvere nesprávne právne posúdil. Odvolací súd je toho názoru, že bol použitý správny právny predpis pri posúdení platnosti, resp. neplatnosti ust. čl. II bod 6 písm. b) zmluvy o úvere a súd správne vyložil prejav vôle účastníkov zmluvy, ktorí sa dohodli na znení čl. II bod 6 písm. b) zmluvy o úvere.

Žalovaný v odvolaní ako odvolací dôvod tiež uviedol ust. § 205 ods. 2 písm. a/ O. s. p. – v konaní na súde prvého stupňa došlo k vade uvedenej v ust. § 221 ods. 1 písm. a/ O. s. p. – rozhodlo sa vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov.

Podľa ust. § 103 O. s. p. súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Procesnými podmienkami na strane súdu sú predovšetkým právomoc a príslušnosť. Absencia právomoci predstavuje neodstrániteľnú vadu konania a má vždy za následok zastavenie konania (§ 104 ods. 1 O. s. p.).

Podľa ust. § 7 ods. 1 O. s. p. v občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány.

Ústavná podoba tejto koncepcie je normatívne zakotvená v čl. 46 Ústavy SR, v zmysle ktorého sa každý môže domáhať v zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Konanie v danej veci začalo dňa 30. 05. 2000 dorúčením žaloby na miestne a vecne príslušný súd. Žalobca v žalobe ako žalovaného označil V. a nepochybne v čase začatia konania bola daná právomoc slovenského súdu na prejednanie a rozhodnutie tohto sporu, keďže osoba, proti ktorej smeroval návrh mala na území Slovenskej republiky sídlo aj majetok, právomoc slovenských súdov bola daná aj v súlade s ust. § 37 zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom v znení neskorších predpisov účinnom v čase začatia konania. Žalovaný je z dôvodu cezhraničného zlúčenia s pôvodným žalovaným (V.) univerzálnym právnym nástupcom pôvodného žalovaného so sídlom na C., a to od nadobudnutia účinnosti cezhraničného zlúčenia dňa 13. 03. 2009.

Podľa ust. § 48 zákona č. 97/1963 Zb. účinnom ku dňu začatia konania slovenské súdy postupujú v konaní podľa slovenských procesných predpisov, pričom všetci účastníci majú rovnaké postavenia pri uplatňovaní svojich práv. Podľa ust. § 68i ods. 2 zákona č. 97/1963 Zb. účinného v čase začatia konania i účinného v čase rozhodovania súdu, ak si slovenský súd založil právomoc podľa doterajších predpisov, jeho právomoc ostáva zachovaná.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd považoval námietku žalovaného, že súd rozhodoval vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov za nedôvodnú.

Keďže súd prvého stupňa úplne zistil skutkový stav veci, správne ju právne posúdil a odôvodnenie rozsudku má podklad v zistení skutkového stavu, Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok súdu prvého stupňa v súlade s ust. § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil, keďže tento je vo výroku vecne správny.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodne podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 151 ods. 3 O. s. p. súd prvého stupňa.

Toto rozhodnutia prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 29. apríla 2014

JUDr. Katarína Pramuková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Ingrid Habánová